

VEGYESEK.

— **A tiszántúli középiskolai tanáregyesület évkönyve az 1892—93-dik évre**, szerkesztette *Elek Lajos* egyesületi jegyző. XII. évfolyam. Debreczen, 1892. — Az évkönyvet az ez évben Szathmárt július 3., 4. napján tartott közgyűlési jegyzőkönyv nyitja meg. Értekezések a következők: 1. *Tanügyi Szemle Kulcsár Endrétől*. Ismerteti a francia, német és osztrák, végül a magyar tanügyi mozgalmakat, nev. az egységes középiskola, a testi nevelés s a protestáns tanárképző intézet kérdését erős anticlassicus felfogással, mely a latint is fordításokkal akarja helyettesíteni. 2. *A nemzeti nevelésről dr. Öreg Jánostól*. Az egységes középiskola eszméjét üdvözli és a nemzeti nevelést — nyelv, irodalom, történet — kívánja az új középiskola középpontjává tenni. 3. *A szatmár-németi ev. ref. gymnasium története 1880-ról Bakcsy Gergelytől*. 4. *Országos ev. ref. tanáregyesület ügye Elek Lajostól*. Főtételei: 1. A magyar ref. tanárok országos egyesülete kellő előkészítés mellett, de halogatás nélkül megalapítandó. 2. Az orsz. egyesület alapításával egyidejűleg egy, a jogos kívánalmaknak megfelelő tudományos folyóirat létesítendő. (A közgyűlésen elfogadtatott.) 5. *Irodalmi képzés a class. phil. oktatásban Dóczy Imrétől*. (A szerző szívesességéből lapunk októberi száma is közölte e tanulmányos felolvasást.) 6. *Az izomműködés befolyása lelki életünkre dr. Hanz Jenőtől*. Physio-psychologiai alapon kimondja, hogy a túlterhelés főleg az izmok egyoldalú vagy teljesen gyakorlatlan voltából származik; s e részben nem szabad mindent a testgyakorlástól várnunk, hanem az izomgyakorlatnak hygienáját tervszerűen és következetesen kell keresztül vinni a növendékek egész tanulói foganata alatt. E célra a társas játékokat s a rendgyakorlatokat látja legalkalmasabbaknak. *Vegyes közlemények* zárják be a tartalmas kötetet.

— **A Tornaugy cz. havi testgyakorlati szakközlöny szerkesztését** — Szedlacek Lajos lemondása következtében — ez iskolai év elejétől fogva *Zsinger Mihály* vette át a magyarországi tornatanárok egyesülete választmányának megbízásából, *Maurer János* és *Szaffka Manó* közreműködésével.

— **Kereskedelmi Szakoktatás**. Ily czímen havi folyóirat indult meg ez iskolai év elején Pozsonyban, a kereskedelmi iskolai tanárok értekeztetének megbízásából *dr. Schack Béla* szerkeszti. Megjelenik júliust és augusztust kivéve minden hó utolsó napján. Előfizetési ára egész évre: magánosoknak 2 forint, intézeteknek és testületeknek 5 frt. — Az októberi szám a következő tartalommal jelent meg: *A kereskedelmi iskolai tanár. Tökéletes-e a kettős könyvvitel?* (e rovat alatt 4 cikk.) *Az idegen nyelvek helye a kereskedelmi iskolákban*, *Balassa Józseftől*. *Qualificatio és fizetés Havas Miksától*. Irodalom. Vegyesek. stb. Ajánljuk a hézagpótló folyóiratot minden érdeklődőnek.

— **A maros-tordamegyei tanítótestület második évkönyve 1886—1892-ik évről** jelent meg a minap *Lakatos Sámuel* tanítótestületi elnök szerkesztésében Marosvásárhelytt. A 162 lapra terjedő kötet ára

50 kr. Tartalma a következő: 1. *A marostordamegyei ált. tanítótestület története 1886—1892-ig Gönczi Jánostól.* A felsorolt adatokból fölemlítjük, hogy a jelzett évek alatt a tantestület kebelében összesen 72 köri és 7 közgyűlés tartatott. Van a testületnek tiszteletbeli tagja: 12; alapító: 27; pártoló: 30; rendes tagja: 149; összes szám: 218. 2. *Gr. Széchenyi István emlékezete Deák Lajostól.* 3. *A népiskolai zárvizsgálatok miként megtartásáról Benke Zsigmondtól.* Az ily vizsgálatok tartásának szükségességét bizonyítgatja, viszont az előfordulható visszaéléseket igyekszik orvosolni. 4. *A nyelvjárások és az irodalmi nyelv, elnöki megnyitó beszéd Lakatos Sámuelttől.* A nyelvjárások megfigyelésének fontosságára figyelmezteti a tanítótestületet. 5. *A tankötelesek közt gyakrabban előforduló betegségek és a tanító kötelességei,* pályanyertes mű Dabóczi Györgyttől. 6. *Érkölcsei természetünk és az iskolai fegyelmelés Csekme Ferencztől.* A mily humanusan fejtegeti, hogy a gyermek sokszor akaratlan esik hibába, mert «erkölcsi énlünk alapja a fiziológiai tényezők amaz összesége, melyeket a születés által öröklünk, s a melyeket egy szóval hajlammak nevezünk», — oly meglepő értekezése vége felé e nyilatkozat: «Magam még a négy krajczáros nád-pálczát sem szívesen hagyom ki a „pædagogiai eszközök“ közül, mert a hasonzenvi kúra sokszor bizonyult célravezetőnek; csak azt már mindenekfelett hangsúlyozom, hogy az időnek és módnak szerencsés (!) megválasztása sine qua non-ja a testi fenyítéknek.» 7. *Az ifjúsági és népkönyvtárak Pallós Alberttől.* 8. *Comenius Ámos emlékezete Nemes Ödöntől.* 9. *Szabó István magyar-regei ev. ref. tanító 52 éves működésének ünneplése.* 10. A tanítótestület tisztviselői s a tagok névsora.

— **Iskolai egészségügy** czímen a felmerülő kérdéseket világosan csoportosító értekezés olvasható a Kolozsvárt megjelenő *Protestans Közöny* f. é. 22., 23., 24. és 25. számában Lázár István tollából. Ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

— **Ifjúsági játékok s kirándulások** czímen külön lenyomatban is megjelent dr. Szigetvári Ivánnak, a Tanáregyesületi Közöny 1892/93. I. füzetében napvilágot látott értekezése, melyet a szerző a tanáregyesület ez évi közgyűlésén Pozsonyban olvasott föl. E tanulmány és a kérdés felől hiven tájékoztató munkálat nagyon megérdemli az elolvasást. Végül javaslatát a következő pontokba foglalja:

1. A testgyakorlás mai formájában nem elegendő, össze kell kötni ifjúsági játékokkal, a melyek épen úgy kötelezők, mint a tornázás. Azon kívül különösen ápolni kell az úszást és korcsolyázást.

2. E célra játéktereket kell alkotni. Ha nem is minden iskolának, legalább minden városnak legyen annyi játéktere, a mennyi a középiskolai ifjúságnak kell.

3. Minden középiskola ifjúsága hetenkint legalább két délutánt töltsön a játéktéren, egyik délután az alsóbb, másikon a felsőbb osztályok.

4. A középiskolai tanárok, nemcsak tornatanítók számára, játéktanfolyamokat kell rendezni.

5. A költségeket vagy az iskola fentartója viselje, vagy egyesület alakuljanak fedezésére.

6. Évenként néhány nagyobb kirándulás is legyen.